

క ఉపాధిహామీ పథకంలో పనులు జరుగుతాయి. ఈ తున్నంత వేగంగా బిల్లులు మంజూరవడం లేదు. కూలీలవేతనాలు సకాలంలోనేజమవుతున్నాయి. మెటీరియల్ కాంపొనెంట్ కింద ఖర్చుచేస్తున్న నిధుల విడుదలలో మాత్రం తీవ్రజాప్యం జరుగుతోంది. కేంద్రం నుంచిరూ. 1024.59కోట్లనిధులు, రాష్ట్ర ప్రభుత్వ వాటా, ఇతరశాఖల నుంచి నిధుల కూడా కలుపుకుంటే రూ. 1500 కోట్లకు పైగానే నిధులు రావాల్సి ఉంది. ఉపాధి హామీ పథకాన్ని తెలంగాణ ప్రభుత్వం బాగానే కొనసాగిస్తోంది. గతంలో వ్యవసాయసంబంధమైన పనులు ఎక్కువగా చేపట్టేవారు. ఈ పథకాన్ని మరింత మెరుగ్గా వినియోగించుకునేనుకుగాను ప్రభుత్వం ప్రతి గ్రామంలో పల్లె ప్రకృతి వనం, దంపింగ్ యార్డు, వైకుంర ధామాల నిర్మాణం, నర్సరీ, రహదారుల వెంట మొక్కల పెంపకం, రైతుల పొల్లాల్లో కల్లాలు, ఇలా అనేకపనులను ఉపాధి నిధులతో చేపడతోంది. ఇందులో కూలీలవేతనం, నిర్వహణవ్యయలో 90శాతం కేంద్రమే భరిస్తుంది. మెటీరియల్ కాంపొనెంట్లో 75శాతం కేంద్రం, 25శాతంభరించాలి. ఉపాధిపథకంలో చేసిన వ్యయంలో మెటీరియల్ కాంపొనెంట్ 40శాతానికి మించకూడదు. అంటే ఈ వ్యయంలో విధిగా 60శాతానికి తగ్గుకుండా కూలీల వేతనాలుండాలి. నిప్పుత్తిమేరకు మెటీరియల్ కాంపొనెంట్ నిధులు సరిపోకపోతే ఆయా ప్రభుత్వశాఖలు, సంస్థలు, స్థానిక సంస్థల ఆదాయం లేదా విరాళాలతో సమకూర్చుకోవాలి. ఈపథకాన్ని మెరుగ్గా వినియోగించుకునేనుకు సర్పంచ, కార్యదర్శులు, మండల, జిల్లాస్థాయి అధికరులపై రాష్ట్రప్రభుత్వం ఒత్తిడి పెంచింది. కానీ బిల్లులు మాత్రం మంజూరు చేయడంలేదు. మర్కు వైపు ఉపాధిహామీ పనులకు రావడానికి కూలీలు ఆసక్తి చూపడం లేదు. ఉపాధి హామీ జాబ్కార్డున్న కూలీలు విధిగా పనులకు రావాల్సి ఉన్నానని, లేకపోతే జాబ్కార్డును రద్దుచేస్తామని క్లేత్స్టాయిలోసిబ్యండ్ కూలీలను పొచ్చరిస్తున్నారు. ఉపాధి హామీ పథక కింద ఈ ఆర్థిక సంస్థలో మరో 100రోజులు మిగిలున్నాయి. ప్రస్తుతం ఈ పనుల పట్ల కూలీలు ఆసక్తి చూపకపోయినా ఫిబ్రవరి, మార్చిలో మళ్ళీ పెద్ద సంఖ్యలో హజరు కావచ్చని అంటున్నారు. ఈ సమయంలో కనీసం రూ. వెయ్యి కోట్ల వరకు పనులు జరిగే అవకాశం ఉండంటున్నారు.

రామాల్కో సర్వంచల కష్టాలు

మాల్గొ సర్వంచలు కష్టాలు ఎదురొక్కింటున్నారు.
గ్రో అభివృద్ధి పనులు సర్వంచల ప్రాణాల మీదకు
పచ్చాయి. పనులు పూర్తి చేయాలంటూ రాళ్ళ ప్రభుత్వం
టార్గెట్లు పెట్టడంతో తీవ్ర ఇబ్బందులు ఎదురొక్కింటున్నారు.
సాధారణంగా వంచాయతీలో నిధులు ఉండే పనులు చేస్తారు
నిధులు ఉన్నా లేకపోయినా రాష్ట్రంలో గ్రామాలను నుండి
రంగా తీర్చిదిద్దాలని సంకల్పించిన ప్రభుత్వం ఊళలో పల్లె
ప్రకృతి వనం, హరితహరం నర్జ రీల నిర్వహణ, మొక్కలను
కాపాడటం చెత్త దంపింగ్ యార్టులు, వైకుంఠధామాల
ఏర్పాటు తదితర పనులు చేసే బాధ్యతలను సర్వంచలకు
అప్పగించింది. ఇంతవరకు బాగానే ఉన్నా, ఈ పనులకు
అవసరమైన నిధులు మాత్రం సకాలంలో ఇవ్వడం లేదు.
గ్రామాల్లో పనులు పూర్తి చేయాలని ఉన్నతాధికారులు
సర్వంచలపై ఒత్తిడి చేస్తున్నారు. చేయలేకపోతే నోటీసులు
ఇస్తున్నారు. సస్పెండ్ చేస్తామని కూడా బెదిరిస్తున్నారు. ఉన్న
తాధికారుల ఒత్తిళ్ళ, ఊర్లో పరువు ప్రతిష్టల సమస్యతో
సర్వంచలు మానసిక వేదనకు గురవుతున్నారు. సకాలంలో
నిధులు రాక ఇబ్బందులు పడుతున్నారని సర్వంచ సంఘం
నేతలు చెబుతున్నారు. ఈ క్రమంలో కొందరు బలవన్నర
ణాలకు పొల్పాడుతున్నారు. రంగారెడ్డి జిల్లా కాశగూడెం
సర్వంచ పేక్ అజారుద్దిన్ అప్పులు చేసి గ్రామంలో అభివృద్ధి
పనులు చేయించారు. నిధులు సకాలంలో విదుదల కాకపో
వడంతో పరుగుల మందు తాగి తనువు చాలించారు.
మహాబూబ్‌నగర్ జిల్లా రఘుమాహూర్ గ్రామంలో డంపింగ్
యార్టుల స్థలం కోసం వివాదం చెలరేగింది. దీంతో మనస్తా
పాసికి గుర్తెన మహిళా సర్వంచ రూస్నీ ఆత్మహత్యా
యత్తుం చేశారు. సకాలంలో ఆసుపత్రికి తరలించడంతో
ప్రాణాలతో బయటపడ్డారు. గ్రామ సర్వంచలు రాళ్ళ
ప్రభుత్వం చెప్పిందన అప్పులు తెచ్చి రైతు వేదికలు, స్నేహితులు,
విలేజ్ పార్కులు, సెగ్రీజెషన్ పెద్దు కట్టారు. నెలల
గడుస్తున్నా వీటి బిల్లులు రాకపోవడంతో ఒక్కో సర్వంచ
రూ.10 నుంచి 30లక్షల వరకు అప్పులపొల్లె పైసలిచ్చినోళ్ళకు
ముఖం చూపించలేకపోతున్నారు. నిధుల కొరతతో ట్రాక్టర్ల
నిర్వహణ కూడా సరిగ్గా చేయలేకపోతున్నారు. రాళ్ల

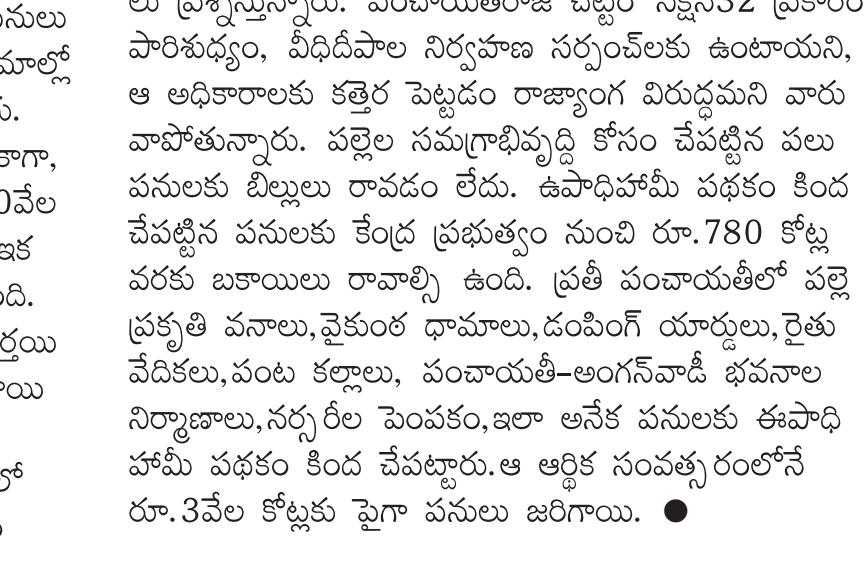
A photograph showing a large crowd of people, mostly men, gathered outdoors in a shaded area under several large trees. They are sitting on the ground, facing towards the right side of the frame. The scene appears to be a rural or semi-rural setting. In the background, there are more trees and some open land.

A photograph showing a group of people gathered in an open, sunlit area. In the foreground, several men are seated on the ground, facing away from the camera. Behind them, more people are standing or sitting, some near a motorcycle. The background is filled with lush green trees and foliage, suggesting a rural or park-like environment. The scene appears to be a community gathering or a protest.

చేస్తున్నారు. శభాషపల్లి గ్రామ సర్వంచ వండుగ ప్రదీప మాట్లాడుతూ ప్రభుత్వ అదేశాల మేరకు సకాలంలో వనులు పూర్తి చేయాలనే సంకల్పంతో ఆప్యులు తెచ్చి శృంగార వాటిక, కంపోస్ట్ ఐడీ, ఇంకుడు గుంతల నిర్మాణ చేపట్టామని, చాలా వరకు వనులు పూర్తయ్యే దశలో ఉన్నాయన్నారు. అయినప్పటికీ ప్రభుత్వం నుంచి ఇప్పటివరకు ఒక్క రూపాయి కూడా రాలేదన్నారు. పైగా వనులు జరుగుతున్న ప్రదేశంలో గుర్తు తెలియని వ్యక్తులు దాదాపు రూ.3లక్షల విలువల సామాగ్రిని దొంగిలించారని, దీనిపై అధికారులకు ఫిర్యాదు చేసినా ఇప్పటివరకు ఎలాంటి స్పందన లేదన్నారు. ఇప్పటికే రూ.5లక్షల వరకు ఖర్చు చేశామని, మిగిలిన వనులు చేసేందుకు చేతిలో చిల్లిగవ్వ లేదన్నారు. పైగా పేరుకే సర్వంచేలు ఊరిలో ఒక నల్లూ పెట్టించలేరు. ఒక ట్రైట్ లైటు వేయించలేరు. ఒక రేషన్కార్బూ జప్పించలేరు. ఒక పింథన్ రాయించలేరు.

అన్నింటూ రాష్ట్ర సర్కార్ పెత్తనమేనని, ప్రభుత్వం తరపున ఆఫీసర్లదే పెద్దరికం ఉందని, ఆఫీసర్లు చెప్పిన దానికి ఊ కొట్టకపోతే పోకాజ్ నోటీసులు, ఇంకేమన్నా అంటే పదవి ఈస్టింగ్ అని సర్వంచుల సంఘం నేతలు వాపోతున్నారు. రాష్ట్ర వ్యాపంగా 12,753 గ్రామ వంచాయతీల్లో ఏదేళ్లపాటు వీధిదీపాల నిర్వహణ బాధ్య తను ఈఈఎస్ఎల్ సంస్కరు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అప్పగించింది. అయితే కరెంట్ బిల్లులు మాత్రం స్థానిక వంచాయతీలు చెల్లించాలి.

నిధులకొరతతో బిల్లులు చెల్లించలేని పరిస్థితుల్లో గ్రామ వంచాయతీలుంటే బిల్లులను ఏవిధంగా ఇవ్వగలుగుతామని సర్వంచులు ప్రశ్నిస్తున్నారు. వంచాయతీరాజ్ చట్టం సెక్షన్ 32 ప్రకారం పారిషద్యం, వీధిదీపాల నిర్వహణ సర్వంచేలకు ఉంటాయని, ఆ అధికారాలకు కత్తెర పెట్టడం రాజ్యాంగ విరుద్ధమని వారు వాపోతున్నారు. పల్లెల సమగ్రాభివృద్ధి కోసం చేపట్టిన పలు వనులకు బిల్లులు రావడం లేదు. ఉపాధిహామీ పథకం కింద చేపట్టిన వనులకు కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి రూ.780 కోట్ల వరకు బకాయిలు రావాల్సి ఉంది. ప్రతీ వంచాయతీలో పల్లె ప్రకృతి వనాలు, వైకుంఠ ధామాలు, డంపింగ్ యార్టులు, రైతు వేదికలు, వంట కల్లాలు, వంచాయతీ-అంగన్వాడి భవనాల నిర్మాణాలు, నర్జురీల పెంపకం, ఇలా అనేక వనులకు ఈపాదిహామీ పథకం కింద చేపట్టారు. ఆ ఆర్థిక సంవత్సరంలోనే రూ.3వేల కోట్లకు పైగా వనులు జరిగాయి. ●

గ్రవాదుల వేర్పాటు ఉద్యు
మాలను, నిరంతర హింస
కాండను నిరోధించి కాశ్చీర్
లోయలో ప్రశాంత పరిస్థితులను నెల
కొల్పే లక్ష్యం దిశగా కేంద్రంలో అది
కారంలోడన్న బిజెపి నేతల లక్ష్యం
నెరవేరుతున్నదా? కాశ్చీర పరిధిలోనే
ప్రశాంతంగా ఎన్నికలు నిర్వహించే
స్థితిగతులు ఏర్పడుతున్నాయా?
జమునాకాశ్చీర స్వయంప్రతిపత్తిని,
రావహోదాను కూడా రదు చేపిన

బజెపి లక్ష్మం నెరవేలనట్టేనా!

కారంలోడన్న బ్యాపి నెతల లక్ష్యం నెరవేరుతున్నదా? కాళీర్ పరిధిలోనే ప్రశాంతంగా ఎన్నికలు నిర్వహించే స్థితిగతలు ఏర్పడుతున్నాయా? జమ్ముకాళీర్ స్వయంప్రతిపత్తిని, రాష్ట్రహార్దాను కూడా రద్దు చేసిన నరేంద్రమౌడి ప్రభుత్వం ఆలోచనలకు అనుగుణంగా అడుగులు పడుతున్నట్లుగా తాజాఎన్నికల నిర్వహణ, ఫలితాల తీరుతెన్నులపై ఈ మేరకు విశేషణలు వస్తున్నాయి. ఈ ప్రాంతంలోని ప్రతి జిల్లాను 14 ప్రాంశిక నియోజకవర్గాలుగా విభజించి ఎన్నికల ప్రక్రియ సజ్ఞ వుగా నిర్వహించారు. ఈ మేరకు మొత్తం 20జిల్లాల్లోని 280 సీట్లకు జరిగిన ఎన్నికలు ఇటీవల ముగిసాయి. అయితే 2019లో జరిగిన పార్లమెంట్ ఎన్నికలలో ఈ ప్రాంతాల్లో పోలింగ్ శాతం అత్యల్పంగా నమోదు అయింది. ఈ మేరకు పోలింగ్ శాతం కేవలం 15 నుంచి ప్రస్తుత జిల్లా అభివృద్ధి మండల ఎన్నికలలో పోలింగ్ శాతం 34కు పెరగడం పాలకవర్గాలకు పోత్తు హకరంగామారింది. కాగా జమ్ము పరిధిలో కాళీరుకంటే రెట్టింపు పోలింగ్ శాతం నమోదు కావడం శుభపరిణామమే. ప్రజాస్వామ్య ప్రక్రియలో ఒట్లుశాతం కనీసం 50శాతానికి మించితేనే కొంతవరకు పరిస్థితులు ఎన్నికలకు ప్రజలు సుముఖంగా ఉన్నారని భావించాల్సి ఉంటుంది. కానీ ఆయా ప్రాంతాల్లో వయోజనలు ఎన్నికల ప్రక్రియకు కొందరు దూరంగా ఉండటంవల్ల ఇలాంటి పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. ప్రైదరాబాద్ గ్రేటర్ మునిపాలిటీకిజరిగిన ఎన్నికలలో 50 శాతంలోపుగానే ఒట్లర్లు తమ ఒట్లుహక్కును వినియోగించుకున్నారు. గతంలోనూ జి. హెచ్. ఎం.సి ఎన్నికలల్లో ఇదే విధంగా తక్కువ ఒట్లు పోలయ్యాయి. ప్రశాంత పరిస్థితులు నెలకొన్న ప్రైదరాబాద్ నగరంలోనూ పోలింగ్ శాతం తక్కువగా నమోదుఅవుతూవస్తున్నది. ఒట్లర్లు తమ హక్కును వినియోగించుకోవడానికి ఎన్నికలసంఘం తరపున ప్రత్యేక కార్యాచరణ రూపొందించి అమలు చేయాలనే సూచనలు అందుతున్నాయి.

కొనట రంగియ్

అయితే కాశ్మీర్లోయలో ఉన్న పరిస్థితులు వేరు. అక్కడి ప్రతిపక్షాల పంధా కూడా వేరు. పైగా వేరాటువాద శక్తులు తమ శక్తిమేరకు పోలింగ్ ప్రక్రియను అడ్డుకుంటున్నారు. ఉగ్రవాదం పెచ్చరిల్లిన ఈ ప్రాంతంలో ఎన్ని కలను సజావుగా సాగించడం కత్తిమీద సాము.

దాదాపు మూడు దశాబ్దాలుగా జమ్ముకాశ్మీర్ పరిధిలో అనేక హింసాత్మక సంఘటనలు దారుణ మారణకాండలు జరిగాయి. పైగా పెద్ద రాజకీయపార్టీలు యథేచ్చగా రిగీంగ్ కు పాల్పడేవి. దీంతో ఎన్నికలలో ప్రజల

భాగస్వామ్యం నామ మాత్రంగానే ఉండేది.

రిగీంగ్ జరిగినప్పటికీ గతంలో ఒట్ల నమోదు శాతం కనీస స్థాయిలో ఉండటం వల్ల ప్రజలు స్వచ్ఛందంగా పోలింగ్ లో పాలుపంచుకోవడం మరింత తక్కువగా ఉండేది. ఇలాంటి పరిస్థితులను

అధిగమించి ఈ దఫ్ఫా డి.డి.సి ఎన్నికలలో ఒట్లశాతం కొంత మెరుగైంది. ఎన్నికల ఫలితాలు ఏ పార్టీని ఏక పక్షంగా అందలం ఎక్కించకపోయినప్పటికీ భారతీయ జనతాపార్టీ కొంత మెరుగైన ఫలితాలనే సాధించింది. మొత్తంగా 280 స్థానాలకు గానూ 75 చోట్ల బిజెపి అధికారులు విజయం సాధించారు. ఈ యేడుబిజెపియే ఎన్నికలలో అధిక సీట్లు సాధించిన అతిపెద్ద పార్టీగా రికార్డు సాధించింది. దీంతో ఆరు డి.డి.సిలు బిజెపి ఖాతాలోకి వచ్చాయి. అయితే వివక్షాలు కూడా మంచి ఫలితాలనే సాధించాయి. వాటిలో అలయ్య కు 112 సీట్లు రావడం గమనార్థం. ఈ కూటమి లక్ష్యంఎన్నికల ఫలితాలను కేంద్ర నిర్ణయాలకు వ్యతిరేకంగా కాశ్మీర్ లోయ ప్రజలున్నారని రుజువు చేసేందుకు అలయ్య నేతులు చివరంటూ ప్రయత్నించారు. కాడర్కుస్వయం ప్రతిపత్తిని కల్పించిన రాజ్యాంగంలోని 370

అధికరణను పునరుద్ధరించాలనే ప్రధాన ఎజండాతోనే నేపనల్ కాన్సరెన్స్, పి.డి.పితోపాటు మరో నాలుగు పార్టీల కూటమిగా ఏర్పడినాయి. వాటి ఉమ్మడి ప్రణాళిక ఏదైనా ఎన్నికలలో 112 సీట్లలో 12 జిల్లాల్లో ఈ అలయ్య దే ఆధిపత్యం. మరో జాతీయపార్టీ కాంగ్రెసు పార్టీకి ఇటీవలి ప్రతి ఎన్నికలలోనూ చేదు అనుభవమే ఎదురవుతున్నది. ఒంటరిగా బరిలోకి దిగిన కాంగ్రెసు కేవలం 26 స్థానాలతోనే సంతృప్తి పడాల్చివచ్చింది. కాగా మొత్తంగా 50 సీట్లలో స్వతంత్రులు గెలుపొందడంతో జిల్లాలభివృద్ధి మండలాల కార్యవర్గాల ఎన్నికలలో వారికి ప్రాంతాన్నయత పెరిగింది. ఇండిపెండెంట్ బలాబలాలతో మండలాల్లో పార్టీల ఆధిక్యత మారుతున్నది. కాశ్మీర్ లోయలోని ప్రాంతియ పార్టీలన్నీ ప్రత్యేక వంధన అనుసరిస్తున్నాయి. మాజీ ముఖ్యమంత్రి మెహబూబాముఫ్తి చేస్తున్న వ్యాఖ్యలు ఏమర్ప పాలవుతున్నాయి. కాశ్మీర్ సమస్య శాశ్వత పరిష్కారానికి భారతదేశం, పాకిస్తాన్తో చర్చలు జరపాలని ముఫ్తీ కోరడాన్ని దేశవ్యాప్తంగా అందరు ఖండించారు. భారత రాజ్యాంగానికి లోబడి ఉన్న కాశ్మీర్ లోయకు ప్రత్యేకత ఏమి ఉండదని దేశ అత్యన్నత న్యాయస్థానం కూడా స్పష్టం చేసింది. సరిహద్దులోని ఈ ప్రాంతాన్ని కేంద్రం మరింత అప్రమత్తంగా చూసుకోవాల్సి ఉంది. ప్రత్యేక రాజ్యాంగ సవరణద్వారా ఆర్టికల్ 370 రద్దు, జమ్ముకాశ్మీర్ పునర్ వ్యవస్థకరణ తర్వాత రెండు కేంద్రపాలిత ప్రాంతాలలో ఎన్నికలు జరగడం ఇదే మొదటిసారి. అయితే ఈ ఎన్నికల సందర్భంగా ఎలాంటి అవాంఛనీయ సంఘటనలు జరగలేదని ఎన్నికల అధికారులు కూడా ఊపిరిపీల్చుకున్నారు. అయితే ఎన్నికల నిర్వహణ పోలీసు యాంత్రంగానికి సవాల్గా నిలిచింది. దీంతో భారీబందోబస్తు చర్చలు తీసుకున్నారు. 145 కంపెనీల కేంద్ర సాయుధ బలగాలను మొహరించి ఎన్నికలు నిర్వహించారు. డిసెంబర్ 22వ తేదీన కౌంటింగ్ నిర్వహించి ఫలితాలు ప్రకటించారు. తగిన బందోబ్స్తు చర్చల కోసం ఎనిమిది విడత లలో పోలింగ్ నిర్వహించడం గమనార్థం. ●

టన్ యూరోపియన్
యూనియన్ నుంచి
వైదొలిగిన అనంతరం
వ్యవహారించే శైలిపై ఇప్పుడు సర్వత్రా
నెలకొన్న అనుమానాలకు ప్రధాని
బోరీస్జాన్స్ న్ తెరదించారు.
యూరోపియన్ కమిషన్ ఛైర్పర్స్ న్
ఉర్పు లా వాండర్లేన్తో జిరిగిన
చర్చల్లో బ్రెగ్గిట్ అనంతరం డీల్ కూడా
ఖరారు అయింది. 2016 జూన్లో
బిట్టన్లో విరహించిన రిపరెండ్మ్యూతో

బ్రిటిష్ రింగ్ పాకు బ్రిటన్ గుడ్బె!

నేపుగా నిర్వహించుకునే వీలు కలుగుతుంది. వాతా వరణ మార్పులు, ఇంధనభద్రత, రవాణా ఇతర అంశాలో బ్రిటన్, యూరోపియన్ యూనియన్ మధ్య పరస్పర సహకారం ఏర్పడుతుంది. వాస్తవానికి

ఈటిం నాలుగేళ్లపొట్టు ఈ ఒప్పందం తంతు నడిచిందనే చెప్పాలి. యూరోపియన్ యూనియన్ బ్రిటన్కు అతిపెద్ద వాణిజ్య భాగ స్వామి అని చెప్పవచ్చు. 2019లోనే ఇరువైపులా సుమారు 66 లక్షలకోట్ల వ్యాపారం జరిగినట్లు బ్రిటన్ స్వయంగా అంగీకరించింది.

ఈయూతో కలిసి ఉన్న కాలంలో ఎగుమతి దిగుమతులకు సుంకాలు చెల్లించాల్సిన అవసరం లేక పోయింది. ఇప్పుడు ఈ డీల్ ఖరారు కాకుంటే బ్రిటన్ భారీ మొత్తంలో సుంకాలు కూడా చెల్లించాల్సి ఉంటుంది. అలాగే ఈయూ దేశాలు కూడా బ్రిటన్కు సుంకాలు చెల్లించాల్సి వచ్చేది. ఇరువైపులా భారీ సష్టం జరగకుండా నివారించేదుకే సుదీర్ఘకాలం తర్జన బర్జనల తర్వాత బ్రిటిష్ ప్రేడ్డిల్సు ఖరారు చేసారు. ఒప్పందం కొలికిగ్రాకుంటే సరిహద్దుల వద్ద ఆధిక స్థాయిలో భద్రతా ప్రమాణాలు పాటించాల్సి ఉంటుంది. ఫలితంగా ఎగుమతి, దిగుమతి సుంకాల బెడద భారీ మొత్తంలో రెండువైపులా పడుతుండన్నది నిర్మివాదాంశం. వాస్తవానికి ఇరువైపులా మధ్య ఉన్న బ్రిటిష్ సంబంధించిన తాత్కాలిక ఒప్పందం దిసెంబరుతోనే ముగుస్తుంది. వచ్చే ఏడాది ఏమిటన్సు

బ్రిటిష్ రాజుల పాకు బ్రిటన్ గుండ్జె!

A photograph of the Bhavani Dam, a large concrete structure with multiple blue and white gates. In front of the dam is a reservoir with some greenery and hills in the background.

చట్టబడ్య

సహాయ, పునరావాసానికి, ప్రాజెక్టు నిర్మాణ పనులకు మొత్తం రూ. ఐదువేల కోట్లకుపైగా అవసరం అవుతాయని, ఈ మొత్తాన్ని ప్రతినెలా విడుతలవారీగా విడుదల చేస్తామని ముఖ్యమంత్రి చెప్పడం, వచ్చే ఏడాది భరీఫ్ నాటికి సాగు నీటిని అందించేందుకు తక్షణమే ఆన్ని పనులు మే నాటికి పూర్తి చేయాలని ఆదేశించడం చూస్తే పోలవరాన్ని ఏదో విధంగా పూర్తి చేశామనిపించుకొనే ఉండేశ్యం కనిపిస్తుంది. ప్రాజెక్టు నీటి నిల్యావత్తును తగ్గిస్తే దీనిపై ఆధారపడి నిర్మి స్తున్న రాయల ప్రాజెక్టులకు, ఉత్తరాంధ్ర సుజల ప్రవంతి పథకాలకు గండి పదుతుందని జలవనరుల నిపుణులు పౌచ్చరిస్తున్నారు. పోలవరం ఎదుమ ప్రధాన కాలువ ద్వారా ఉత్తరాంధ్ర సుజల ప్రవంతికి విశాఖకు తాగునీరు గోదావరి జలాలు అందించే అవకాశం ఉండగా పోలవరం నుండి విశాఖకు తాగునీరు అందించేందుకు ప్రత్యేక పైపులైను ఏర్పాటు చేయడంపై ఆలోచించాలని అధికారులను ముఖ్య మంత్రి ఆదేశించారు. ఒహుళార్థక సాధక పోలవరం ప్రాజెక్టు కూడా మూర్ఖపు రాజకీయాల ఉరవడికి కొట్టుకుపోయింది. అయిదు కోట్ల ఆంధ్రుల జీవనాడిగా నిన్నటి వరకు అందరి నోళ్లలో నానుతున్న పోలవరం ఇకపై కేవలం ఒక బ్యాలెన్స్ గ్రిజర్ఫ్యూయర్గా మారిపోనున్నది. పోలవరాన్ని పూర్తిస్థాయి లో నిర్మిస్తే రాష్ట్రసాగునీటి రంగముఖచిత్రమే మారిపోనున్నది. గోదావరి నుండి ప్రతిపటా మూడు వేల టిఎంసిలు నీరు సముద్రంలో కలుస్తున్నాయి. మరోవైపు కృష్ణా, పెన్నా నదులతో పాటు ఇతర నదులపై నిర్మించిన ప్రాజెక్టులు నీళ్ల కోసం నోళ్ల తెరుస్తున్నాయి. అందుకే గోదావరి నుండి పెన్నా వరకు నదులు అనుసంధానం చేసి రాష్ట్రంలో చిన్నా, పెద్ద కలిపి 40నదులున్నాయి. వాటి అన్నింటిని అనుసంధానించి కరవును పారదోలాలన్న లక్ష్యంతో గత తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం మహా సంగమానికి శ్రీకారం చుట్టింది. గోదావరి-

ద్వారకు

పెన్నా సంగమాన్ని అయిదు దశల్లో పూర్తి చేసేందుకు ప్రణాళిక రచించింది. గోదావరి జలాలు కృష్ణా డెల్టాకు 80 టీఎం సిలు మళ్ళించవచ్చు. 7.2 లక్షల ఎకరాలకు సాగు నీరు అందించవచ్చు. విశాఖ నగరానికి 23.44 టీఎంసిలు తాగునీరు అందించవచ్చు. 28.5 లక్షల మంది ఉన్న 540 గ్రామాలకు తాగునీరు, చేపల పెంపకం, జలరవాణా సౌకర్యం కల్పించవచ్చు. 960 మొగావాట్లు విద్యుత్ ఉత్పత్తి కానుంది. అంతేకాదు కృష్ణాడెల్టాకు ఉన్నకృష్ణా నీటి కేటాయింపుల్లో 80 శతకోటి ఘనపుటడుగుల నీటిని పోతిరెడ్డిపాడు ద్వారా మిగులు జలాలు ఆధారంగా చేపట్టిన హంద్రి, నీవా, గాలేరు, నగరి, తెలుగుగంగ ప్రాజెక్టులకు వినియోగించుకొనే అవకాశంఉంది. పోలవరం వల్ల ఇన్ని ప్రయోజనాలున్నాయి. ఈ వాస్తవాలు గమనించకుండా తనకి తోచిన ప్రయోగాలు చేస్తూ రాష్ట్ర ప్రజలకు అన్నాయం చేయబోతున్నారు. గత ప్రణాళిక ప్రకారం పోలవరాన్ని నిర్మిస్తే ప్రయోజనం పొందేదీ సామాన్య రైతులు, ప్రజలే తప్ప కార్బోరేట్ సంస్థలు కాదు. ఖర్చు తగ్గించేందుకు ఎత్తు తగ్గించి పోలవరం నిర్వాణం చేయడం వల్ల ప్రయోజనం ఏమిటి? పోలవరాన్ని ఎత్తు తగ్గించకుండా నిర్వాణం చేస్తే మూడేళ్లు వర్షాలు పడకపోయినా ఆంధ్రప్రదేశ్ లో వంటలు వండించుకోవచ్చు రైతులు. కావునా రానున్న రోజుల్లో దుర్భ్యిక్ష దుష్పరిణామాలకు దారితీసే ప్రమాదం ఉండన్న హెచ్చరికల నేపథ్యంలో ప్రణాళిక బద్ధ కార్యాచరణకు ప్రభుత్వాలు చిత్తశుద్ధితో వ్యవహారించకుండా స్వార్థ రాజకీయ ప్రయోజనాలకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వడం సమర్థ నీయంకాదు. కేంద్రప్రభుత్వం పోలవరానికి కొసరు ఇచ్చి అసలకు ఎసరు పెట్టిన ఫలితంగానే ప్రాజెక్టు ప్రయోజనాలు అన్ని బలిపీటమెక్కుతున్నాయి.

(రచయిత: అధ్యక్షులు, అంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రసాగునీటి వినియోగదారుల సంఘాల సమాఖ్య)

